

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Dyrda

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2021 r. na rozprawie

sprawy z wniosku A. S.

z udziałem J. S. (1)

o uzupełniający podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawcy i uczestniczki postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 27 kwietnia 2018r., sygn. akt I Ns 105/14

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

1. w punkcie 1 w miejsce kwoty 103 770 złotych ustalić wartość 127 782 (sto dwadzieścia siedem tysięcy siedemset osiemdziesiąt dwa) złote;

2. w punkcie 3 w miejsce kwoty 26 512,46 zł ustalić nakład w wysokości 48 901,29 (czterdzieści osiem tysięcy dziewięćset jeden złotych i dwadzieścia dziewięć groszy);

3. w punkcie 5 w miejsce kwoty 91 213,77 zł zasądzić od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy 39 440,35 (trzydzieści dziewięć tysięcy czterysta czterdzieści złotych i trzydzieści pięć groszy);

4. w punkcie 8 w miejsce kwot po 442,80 zł przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach kwoty po 4 428 (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem) złotych, w tym kwoty po 828 (osiemset dwadzieścia osiem) złotych tytułem podatku od towarów i usług;

II. oddalić apelacje wnioskodawcy i uczestniczki postępowania w pozostałych zakresach;

III. przyznać adwokatowi M. D. (1) od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach wynagrodzenie w kwocie 2 214 (dwa tysiące dwieście czternaście) złotych, w tym kwotę 414 (czterysta czternaście) złotych podatku od towarów i usług, tytułem pomocy prawnej z urzędu świadczonej uczestniczce postępowania w postępowaniu odwoławczym;

IV. przyznać adwokatowi J. S. (2) od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach wynagrodzenie w kwocie 2 214 (dwa tysiące dwieście czternaście) złotych, w tym kwotę 414 (czterysta czternaście) złotych podatku od towarów i usług, tytułem pomocy prawnej z urzędu świadczonej wnioskodawcy w postępowaniu odwoławczym;

V. nakazać pobrać od wnioskodawcy i uczestniczki postępowania na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwoty po 955,42 (dziewięćset pięćdziesiąt pięć złotych i czterdzieści dwa grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym.

SSO Andrzej Dyrda

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. S. wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego byłych małżonków A. S. i J. S. (1) w postaci spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w R. oraz zasobów finansowych zgromadzonych na rachunku J. S. (1).

Uczestniczka postępowania J. S. (1) pierwotnie wniosła o odrzucenie wniosku, a ostatecznie przyłączyła się do wniosku o dokonanie podziału majątku wspólnego wnosząc, by wskazane we wniosku spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego zostało przyznane na wyłączną własność uczestnika. Wniosła także o rozliczenie nakładów poczynionych przez nią na przedmiotowe mieszkanie

W piśmie z dnia 4 września 2017r., wnioskodawca domagał się ponadto ustalenia nierównych udziałów stron w majątku wspólnym, ustalenia, że wnioskodawca poniósł nakłady z majątku odrębnego na majątek wspólny i rozliczenia tychże nakładów.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2018r. ustalił, że:

- a) w skład majątku wspólnego wnioskodawcy A. S. i uczestniczki J. S. (1) wchodzi spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w R. pozostające w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w B. o wartości 103.770 zł
- b) wnioskodawca A. S. poczynił nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 1.400 zł;
- c) uczestniczka J. S. (1) poczyniła nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 26.512,46 zł ;

Następnie Sąd dokonał podziału majątku wspólnego wnioskodawcy A. S. i uczestniczki J. S. (1) w ten sposób, że przyznać na wyłączną własność uczestniczki J. S. (1) składnik majątku ww. powyżej i zasądził od uczestniczki J. S. (1) na rzecz wnioskodawcy A. S. kwotę 91.213,77 zł tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym i rozliczenia nakładów dokonanych przez strony z majątku osobistego na majątek wspólny płatną w terminie 3 miesięcy od dnia następnego po uprawomocnieniu się niniejszego orzeczenia. Nadto Sąd nakazał wnioskodawcy A. S. opuszczenie, opróżnienie z rzeczy i wydanie kluczy do lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w R. terminie 3 miesięcy od dnia następnego po uprawomocnieniu się niniejszego orzeczenia oraz nakazał pobrać od wnioskodawcy A. S. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach kwotę 687 zł tytułem wydatków i zasądził od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach na rzecz adw. M. D. (2) i adw. J. S. (2) kwotę po 442,80 zł w tym należny podatek VAT tytułem pomocy udzielonej stronom z urzędu, jak również stwierdził, iż każdy z zainteresowanych ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że strony zawarły związek małżeński, który został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 24 czerwca 2005r.

W czasie trwania małżeństwa małżonkowie nie zawierali umów majątkowych, które by modyfikowały lub wyłączały między nimi ustrój wspólności majątkowej.

Strony były uczestnikami postępowania o podział majątku, które toczyło się pod sygn. I Ns 401/07 zakończonej ugodą. W treści ugody strony ustaliły skład majątku wspólnego, w tym w szczególności, iż w skład majątku wchodzi spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w R..

Strony dokonały podziału ruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego, natomiast nie dokonano podziału w/w składnika, a jedynie strony ustaliły iż wspólnie dokonają sprzedaży tego składnika. Ponadto w toku tego postępowania strony zgodnie oświadczyły, iż cofają wnioski o dokonanie rozliczenia należności czynszowych oraz rozliczenia sum zgromadzonych na rachunkach bankowych ze zrzeczeniem się roszczenia.

Aktualna wartość rynkowa spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w R. stanowi kwotę 103770 zł.

Wnioskodawca po zawarciu ugody w sprawie I Ns 401/07 poczynił nakład na mieszkanie w wysokości 1.400 zł w postaci opłaty za czynsz. Pozostałe nakłady związane z mieszkaniem ponosiła uczestniczka postępowania, która zamieszkuje w mieszkaniu. W okresie od uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie I Ns 401/07 do czasu orzekania uczestniczka poniosła nakład z majątku odrębnego na majątek wspólny w wysokości 26.512,46 zł, co stanowi równowartość opłat czynszowych uiszczonych przez uczestniczkę

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd wskazał, że podział majątku wspólnego był przedmiotem postępowania pod sygn. akt I Ns 401/07 zakończonego ugodą, niemniej jednak w tym postępowaniu nie dokonały podziału składnika majątku w postaci spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w R., w związku z czym dopuszczalny był uzupełniający podział majątku wspólnego stron.

Następnie Sąd wskazał, że zgodnie z art. 567 § 3 k.p.c., do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku. W świetle stosowanego odpowiednio art. 684 k.p.c. oznacza to, że w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej skład podlegającego podziałowi majątku oraz jego wartość ustala Sąd, który nie jest związany wnioskami małżonków co do składu majątku wspólnego, to jednak nie jest uprawniony czy też zobowiązany do prowadzenia z urzędu dochodzeń, czy i jaki istnieje inny wspólny majątek stron. Z tych względów, Sąd, określając skład majątku wspólnego byłych małżonków, oparł się na zgodnym oświadczeniu stron postępowania przyjmując, że w skład majątku wspólnego wchodzi obecnie jedynie spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w R.. Sąd zwrócił uwagę, że wnioskodawca domagał się ponadto podziału środków zgromadzonych na rachunkach bankowych niemniej jednak w tym zakresie Sąd był związany oświadczeniem stron złożonym w toku postępowania I Ns 401/07 w którym strony cofnęły wnioski o rozliczenie tych środków ze zrzeczeniem się roszczenia. W konsekwencji Sąd uznał, iż orzekanie w tym przedmiocie jest niedopuszczalne i wyłącznie ustalił, iż w skład majątku wspólnego podlegającego uzupełniającemu podziałowi w tym postępowaniu wchodzi jedynie spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego w R. przy ul. (...).

Sąd ustalił wartość rynkową spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego na podstawie opinii biegłego sądowego, na kwotę 103.770 zł.

Sąd wyjaśnił przy tym, że przedmiotowe postępowanie jest uzupełniającym podziałem majątku stron które toczyło się poprzednio pod sygn. akt I Ns 401/07. W postępowaniu tym Sąd stwierdził, że udziały w majątku stron są równe, w związku z czym wniosek wnioskodawcy z dnia 4 września 2017r. którym domagał się ustalenia się ustalenia nierównych udziałów stron w majątku wspólnym, sąd zakwalifikował jako spóźniony i niedopuszczalny.

Następnie Sąd wskazał, że zgodnie z art. 567 § 1 k.p.c. w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi. Zgodnie natomiast z art. 45 § 1 zdanie drugie k.r.o. każdy z małżonków może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny.

Sąd wskazał, że w niniejszym postępowaniu rozliczenia nakładów poczynionych z majątku osobistego na majątek wspólny domagała się uczestniczka postępowania J. S. (1) wskazując, że takimi nakładem z jej majątku osobistego na

majątek wspólny były należności za czynsz, wodę energię elektryczną i wywóz śmieci dotyczące mieszkania będącego przedmiotem podziału. Wobec faktu, iż w toku postępowania o sygn. akt I Ns 401/07 uczestniczka postępowania zrzekła się ze zrzeczeniem rozliczenia tychże nakładów poniesionych do czasu tego postępowania, Sąd uznał przy tym, iż ewentualne nakłady, które mogą być przedmiotem rozliczenia w tymże postępowaniu to nakłady poczynione przez uczestniczkę po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie w tamtej sprawie to jest nakłady poniesione począwszy od czerwca 2012r. Sąd uznał zasadność rozliczenia nakładów poniesionych przez uczestniczkę w postaci należności czynszowych, uznając, że pozostałe należności wiązały się z zamieszkiwaniem przez uczestniczkę w przedmiotowym mieszkaniu i to uczestniczka te nakłady wygenerowała (tj. opłaty za wodę, energię i wywóz śmieci). Sąd uznał, iż uczestniczka poniosła nakład z majątku odrębnego na majątek wspólny w wysokości 26512,46 zł, co stanowi równowartość opłat czynszowych za mieszkanie za okres od czerwca 2012 r. do czasu orzekania. Sąd wskazał przy tym, że uczestniczce przysługiwał udział w wysokości 1/2 prawa do tego lokalu dlatego rozliczeniu podlegała jedynie połowa poniesionych przez nią nakładów.

Sąd następnie wskazał, że wnioskodawca domagał się ustalenia, iż poniósł nakłady z majątku odrębnego na majątek wspólny w następujących wysokościach: 15.562 zł stanowiącej równowartość 15% wkładu mieszkaniowego, która to kwota pochodziła z książeczki mieszkaniowej wnioskodawcy, 22.000 zł jako równowartości opłat za czynsz przekazywanych w gotówce uczestniczce w okresie od 2005r. do 2009r., 1.676 zł stanowiącą wpłatę za czynsz za okres 1 lipca 2009r. do 5 października 2009r., 1.400 zł jako kwotę czynszu wpłaconą do spółdzielni w dniu 29 listopada 2013r. Sąd uznał, że jedynie kwota 1.400 zł, jako udowodniona, podlegała rozliczenia w niniejszym postępowaniu.

Mając na względzie powyższe wyliczenia, Sąd stwierdził uczestniczka poniosła nakład w wysokości 26.512,46 zł a wnioskodawca w wysokości 1.400 zł. Uwzględniając przy tym, że strony posiadały równie udziały w tym składniku majątku wspólnego, zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki tytułem rozliczenia nakładów kwotę 12.556,23 zł.

Sąd uznał, że spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego powinno zostać przyznane na wyłączną własność uczestniczki, która o to wносиła, a za czym przemawia sytuacja majątkowa stron, oraz fakt, iż wnioskodawca podczas przesłuchania na rozprawie oświadczył, iż nie spłaci uczestniczki o ile mieszkanie otrzyma. Sąd uznał, iż biorąc pod uwagę iż uczestniczka zamieszkuje w przedmiotowym mieszkaniu, natomiast wnioskodawca zamieszkuje w innym lokalu, oraz czas przez który z lokalu korzysta wyłącznie uczestniczka i jej wola oraz realna możliwość spłaty wnioskodawcy, racjonalne będzie przyznanie uczestniczce prawa do lokalu.

Sąd wskazał, że konsekwencją przyznania ww. prawa uczestniczce i równych udziałów stron w majątku wspólnym jest obowiązek uczestniczki dokonania spłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty stanowiącej połowę wartości przyznanego uczestniczce składnika majątku wspólnego z uwzględnieniem nakładów dokonanych przez uczestniczkę postępowania z majątku osobistego na majątek wspólny oraz nakładu dokonanego przez wnioskodawcę z majątku odrębnego na majątek wspólny. Z tych względów Sąd zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 91.213,77 zł tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym i rozliczenia nakładów dokonanych przez obie strony. Sąd uznał, iż kwota winna zostać zapłacona w terminie 3 miesięcy od dnia następnego od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, który to termin jest odpowiedni i pozwoli uczestnikowi na zgromadzenie środków finansowych koniecznych do dokonania zapłaty.

Sąd, uwzględniając, że w lokalu pozostają rzeczy wnioskodawcy i posiada on do lokalu klucze, na podstawie art. 222 § 1 k.c., nakazał wnioskodawcy opuszczenie, opróżnienie z rzeczy i wydanie uczestniczce kluczy do mieszkania w terminie 3 miesięcy od dnia następnego od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Sąd uwzględniając zaliczkę na biegłego uiszczoną przez wnioskodawcę nakazał pobrać od wnioskodawcy kwotę 687 zł tytułem nieuiszczonych wydatków, a wobec faktu, że obie strony korzystały z pomocy pełnomocnika z urzędu, Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocników stosowne wynagrodzenie.

Apelację do tego orzeczenia wniósł wnioskodawca i uczestniczka postępowania.

Uczestniczka postępowania zaskarżyła postanowienie w części ponad kwotę 37.194,73 zł.

Zarzuciła sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym w zakresie:

a) punktu 5 wyroku tj. wysokości spłaty od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy;

b) w jakim Sąd nie uznał za nakład poczyniony przez uczestniczkę z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci opłaty śmieciowej, w sytuacji gdy jest to opłata obowiązkowa, płacona od liczby osób zameldowanych w mieszkaniu, a przez okres gdy tego uczestniczka się domagała wnioskodawca w mieszkaniu był zameldowany i opłata ta i od niego musiała być płacona;

Zarzuciła również naruszenie przepisów prawa materialnego, a to § 6 pkt 6 w zw. z § 7 pkt 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu poprzez przyznanie pełnomocnikowi z urzędu uczestniczki kwoty 442 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy gdy tymczasem ze wskazanych przepisów wynika, że kwota ta winna wynosić 3600 zł + 23 % VAT.

Nadto na podstawie art. 380 k.p.c. wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z załączonych dowodów wpłat za czynsz i wywóz śmieci za okres po wydaniu wyroku w niniejszej sprawie, które z tego powodu nie mogły być przeprowadzone w postępowaniu przed Sądem I instancji.

Na tych podstawach wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w jego punkcie 5, w zakresie wysokości spłaty przez uczestniczkę na rzecz wnioskodawcy poprzez określenie wysokości tej spłaty na kwotę 37.194,73 zł oraz zmianę zaskarżonego wyroku w jego punkcie 3, w zakresie wysokości nakładów poczynionych przez uczestniczkę z majątku osobistego na majątek wspólny na kwotę 30.636,14 zł oraz zmianę zaskarżonego wyroku w jego punkcie 8, w zakresie kosztów za pomoc prawną udzieloną uczestniczce postępowania z urzędu i przyznanie adw. M. D. (1) z tego tytułu kwoty 4.428 zł w tym VAT, jak również zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. D. (1) kosztów postępowania za drugą instancję według norm przepisanych, które nie zostały pokryte ani w całości ani w części.

Wnioskodawca zaskarżył natomiast to postanowienie w następującym zakresie:

a) w punkcie 1 w zakresie, w jakim Sąd I instancji nie uznał, iż w skład majątku wspólnego stron wchodzi środki zgromadzone, w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej, na rachunkach bankowych;

b) w punkcie 2 w zakresie, w jakim Sąd I instancji nie uznał, kwoty 39.238 zł poniesionej przez Wnioskodawcę tytułem nakładów na majątek wspólny;

c) w punktach 4,5,6 w zakresie dokonanej przez Sąd I instancji sposobu podziału majątku wspólnego stron;

d) w punkcie 7;

e) w punkcie 8 w zakresie kosztów pomocy prawnej zasądzonych na rzecz pełnomocnika Wnioskodawcy adw. J. S. (2) z urzędu.

Zarzucił naruszenie postępowania, a to:

a) art. 567 § 3 k.p.c. w związku z art. 684 k.p.c. poprzez nieprawidłowe ustalenie składników majątku wspólnego stron i nieuwzględnienie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych uczestniczki postępowania w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej, ujawnionych w toku postępowania sądowego, które to środki nie były przedmiotem wcześniejszej ugody w przedmiocie częściowego podziału majątku wspólnego dnia 19 września 2011r. (sygn. akt I Ns 401/07).

b) art. 227 k.p.c. w związku z art. 567 § 3 k.p.c. w związku z art. 684 k.p.c. poprzez: oddalenie wniosku dowodowego Wnioskodawcy, zawartego w piśmie procesowym z dnia 4 września 2017r., o zwrócenie się do (...) BANK (...) S.A. o przedłożenie historii operacji na rachunkach bankowych uczestniczki postępowania zamkniętych przed dniem 21 września 2005r., przeprowadzonych do dnia 21 września 2005r. celem ustalenia faktycznej wysokości środków zgromadzonych na rachunkach bankowych przez uczestniczkę w czasie trwania małżeństwa, ich pochodzenia oraz sposobu ich wydatkowania, w sytuacji, w której powyższy wniosek dowodowy zmierzał do ustalenia składników majątkowych majątku wspólnego stron, a więc do ustalenia okoliczności mającej dla sprawy istotne znaczenie.

c) art. 567 § 1 k.p.c. poprzez nierozstrzygnięcie o żądaniu wnioskodawcy w zakresie ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym, które to żądanie zostało zgłoszone w piśmie procesowym pełnomocnika Wnioskodawcy z dnia 4 września 2017r.;

d) art. 567 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie nakładów poniesionych przez Wnioskodawcę na majątek wspólny w kwocie 39.238 zł, w sytuacji, w której rozliczenie tychże nakładów nie było przedmiotem ugody dotyczącej częściowego podziału majątku wspólnego dnia 19 września 2011r. (sygn. akt I Ns 401/07), a nakłady te zostały wykazane w postępowaniu dowodowym.

e) art. 520 § 2 k.p.c. poprzez nałożenie na Wnioskodawcę obowiązku pokrycia całości kosztów postępowania związanych z wydaną w sprawie opinią biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości, w sytuacji, w której koszty tej opinii powinny zostać rozdzielone pomiędzy stronami z uwagi na fakt, iż interesy stron były sprzeczne, a opinia biegłego wydana została w interesie obu stron i pozwoliła na ustalenie wartości tego składnika majątku wspólnego.

Nadto zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, a polegający na przyjęciu, iż Wnioskodawca nie był posiadaczem ksiąteczki mieszkaniowej w sytuacji, w której z pism Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z dnia 19 lipca 2007r. oraz 2 stycznia 2015r., przedłożonych przez Wnioskodawcę wynika, iż uiszczył on zaliczkę na wkład mieszkaniowy w kwocie 35.600 (starych) zł poprzez likwidację ksiąteczki mieszkaniowej (...).

Zarzucił również naruszenie prawa materialnego, a to:

a) art. 5 k.c. poprzez dokonanie podziału majątku wspólnego w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego, poprzez przyznanie na wyłączną własność Uczestniczki spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, położonego w R. przy ul. (...), w sytuacji w której stopień przyczynienia się Wnioskodawcy do powstania majątku wspólnego oraz poczynione przez niego nakłady na majątek wspólny uzasadniają przyznanie Wnioskodawcy na wyłączną własność spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w R. przy ul. (...).

b) § 7 ust. 1 pkt 10) w związku z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461) poprzez zasądzenie na rzecz adwokat J. S. (2) kwoty 360 zł netto (brutto: 442,80 zł) tytułem pomocy prawnej udzielonej z urzędu w sytuacji, w której stawka minimalna w sprawie o podział majątku wspólnego między małżonkami jest obliczona na podstawie wartości udziału reprezentowanej strony, a ten - zgodnie z wydanym Postanowieniem - wyniósł 51.885 zł, a zatem zasądzone na rzecz adwokat J. S. (2) koszty pomocy prawnej udzielonej z urzędu Wnioskodawcy, powinny wynieść kwotę 3.600 zł netto (brutto 4.428 zł).

Na tych podstawach, z uwagi na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w znacznej części, związanego z wnioskiem dowodowym złożonym przez Wnioskodawcę, a mającym na celu ustalenie składników majątku wspólnego stron, wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji, nadto z ostrożności procesowej wnosząc, że w zakresie pkt 8 zaskarżonego postanowienia, zmianę wysokości zasądzonego wynagrodzenia na rzecz adwokat J. S. (2) do kwoty 3.600 zł (netto) powiększonego o stawkę podatku VAT.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował żądanie zgłoszone przez wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania. Poczynione ustalenia dotyczące okoliczności faktycznych mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny i wzajemnie spójny, natomiast informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają, przez co są w pełni wiarygodne.

Sąd Okręgowy uzupełnił jednakże te ustalenia faktyczne o dodatkowe okoliczności wynikające z dowodów dopuszczonych w postępowaniu apelacyjnym.

W toku postępowania odwoławczego, z uwagi na upływ czasu od sporządzenia opinii biegłego rzeczoznawcy, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości celem dokonania aktualizacji wyceny nieruchomości w trybie art. 157 ustawy o gospodarce nieruchomościami, aktualnej wartości rynkowej wkładu mieszkaniowego odpowiadającego lokatorskiemu spółdzielczemu prawu do lokalu mieszkalnego położonego w R. przy ul. (...). Na podstawie tego dowodu Sąd odwoławczy ustalił wartość nieruchomości wg stanu nieruchomości na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej, to jest na 21 września 2005 roku, ustalając wartość rynkową ww. wkładu mieszkaniowego na kwotę 127.782 zł.

(dowód: opinia biegłego sądowego K. K., k. 624 – 649).

Nadto Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił, że w okresie od kwietnia 2018r. do października 2021r. uczestniczka postępowania ponosiła opłaty za lokal mieszkalny w R. przy ul. (...) oraz opłaty za wywóz odpadów komunalnych z tego lokalu w łącznej kwocie 22.388,83 zł.

(dowód: potwierdzenia uiszczenia opłat, k. 585 – 597, 681 – 688).

Z tym uzupełnieniem Sąd Okręgowy przyjmuje te ustalenia za własne.

Na podstawie wskazanych powyżej ustaleń zaistniała konieczność zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Zmianie podlegała nie tylko wartość składnika majątkowego podlegającego podziałowi ale również wysokość nakładów poniesionych przez uczestniczkę na ten składnik. Tym samym w miejsce przyjętej wartości 103.770 zł należało ustalić wartość 127.782 zł. Uwzględniając przy tym równy udział uczestników w tym majątku, zgodnie z art. 43 § 1 k.r.o. oraz treścią ugody z dnia 19 września 2011r., udział każdego z nich wyrażał się kwotą 63.891 zł, która stanowiła podstawę do dokonania dalszych obliczeń.

Na podstawie poczynionych ustaleń faktycznych należało również podwyższyć wysokość nakładów z kwoty 26.512,46 zł na kwotę 48.901,29 zł, co wynikało z uwzględnienia nakładów poniesionych przez uczestniczkę postępowania w okresie od kwietnia 2018r. do października 2021r.

W tym miejscu wskazać należy, że wadliwe było stwierdzenie, że uczestniczka postępowania winna zwrócić wnioskodawcy kwotę 91.213,77 zł albowiem kwota ta została ustalona jako różnica pomiędzy wartością rynkową całego wkładu mieszkaniowego a połową nakładów poczynionych przez uczestniczkę postępowania. Rozliczeniu, wobec przyznania na wyłączną własność uczestniczce postępowania spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w R. pozostającego w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w B., winien podlegać wyłącznie udział przysługujący wnioskodawczyni i uczestniczce postępowania. Zatem, przy uwzględnieniu wartości rynkowej tego prawa ustalonego w postępowaniu odwoławczym, tj. kwoty 127.782 zł, rozliczeniu podlegała 1/2 tej wartości, tj. kwota 63.891 zł. Kwotę tę należało następnie pomniejszyć o połowę nakładów poczynionych przez uczestniczkę z jej majątku osobistego, tj. kwotę 24.450,65 zł. Różnica ta wynosi 39 440,35 zł i taką kwotę tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym i rozliczenia nakładów dokonanych przez strony z majątku osobistego na majątek wspólny należało zasądzić od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy.

Zasadny okazał się również zarzut podniesiony przez uczestniczkę i wnioskodawcę naruszenia § 7 ust. 1 pkt 10 w związku z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2013r. poz. 461) poprzez zasądzenie na rzecz adwokat J. S. (2) kwoty 360 zł netto (brutto: 442,80 zł) tytułem pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Zgodnie bowiem z § 7 ust. 1 pkt 10 stawki minimalne opłat za czynności adwokackie wynoszą w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego o podział majątku wspólnego między małżonkami - stawkę obliczoną na podstawie § 6 od wartości udziału, a w wypadku zgodnego wniosku małżonków - 50% tej stawki. Wartość majątku podlegająca podziałowi w tym postępowaniu wynosiła 103.770 zł, natomiast połowa udziału wynosiła 51.885 zł. Tym samym podstawę do ustalenia wysokości stawki minimalnej stanowił § 6 pkt 6 ww. rozporządzenia zgodnie z którym stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 50 000 zł do 200 000 zł - 3600 zł, a którą to zgodnie należało, zgodnie z § 2 ust. 3 ww. rozporządzenia, podwyższyć o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tych opłatach, tj. 23 %, a zatem do kwoty 4.428 zł.

Odmienne należało natomiast odnieść się do pozostałych zarzutów podnoszonych w apelacji przez wnioskodawcę. Przede wszystkim trafnie przyjął Sąd Rejonowy pogląd wyrażony w orzecznictwie, zgodnie z którym dopuszczalny jest podział uzupełniający majątku wspólnego w sytuacji, gdy prawomocne postanowienie o podziale majątku wspólnego nie objęło wszystkich istotnych składników majątku wspólnego (porównaj: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 1986 r., III CZP 47/86, OSNC 1987/8/114), co z kolei w sposób istotny wpływało na zakres postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach w sprawie o sygn. akt I Ns 105/14.

Wnioskodawca i uczestnik postępowania dokonywali takiego podziału w sprawie o sygn. akt I Ns 401/07. Zatem w niniejszym postępowaniu Sąd był uprawniony tylko do dokonaniu podziału tych składników, które nie były przedmiotem ugody zawartej 19 września 2011r. Jak wynika z akt sprawy I Ns 401/17, na rozprawie w dniu 4 maja 2011r. wnioskodawca i uczestniczka postępowania złożyli zgodne oświadczenie o cofnięciu wniosku o podział majątku w zakresie następujących składników majątkowych: F. (...), ogródka działkowego, nakładów i rozliczenia należności czynszowych oraz rozliczenia z sum zgromadzonych na rachunkach bankowych ze zrzeczeniem się roszczenia (k. 467 akt I Ns) i tym też zakresie postępowanie to zostało umorzone na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 4 maja 2011r. Nadto, przedmiotem ugody było również ustalenie, że wnioskodawcy i uczestniczce postępowania przysługiwały równe udziały w majątku wspólnym, co z kolei miało skutek na przyszłość i czyniło niedopuszczalnym zmianę tego sposobu podziału majątku wspólnego, w szczególności czyniło niedopuszczalnym wnioski o ustalenie nierównych udziałów.

Uwzględniając jednak zarówno zakres i przedmiot postępowania o podział majątku wspólnego, nie było podstaw do uwzględnienia w tym rozliczeniu zarówno wskazanych tam składników majątkowych, jak również nakładów poczynionych za okres do 11 września 2011r., tj. zawarcia ugody w przedmiocie podziału majątku wspólnego. Nie było również podstaw do uwzględnienia wkładu mieszkaniowego wpłaconego przez wnioskodawcę ze względu na to, że wkład ten został wpłacony przez wnioskodawcę przed dniem zawarcia ugody, jak również wobec oświadczenia o zrzeczeniu się o rozliczenia nakładów poczynionych przez uczestniczkę i wnioskodawcę.

Mając zatem na względzie powyższe, nie było podstaw do stwierdzenia, że Sąd I instancji dopuścił się naruszenia art. 567 § 3 k.p.c. w związku z art. 684 k.p.c., art. 227 k.p.c. w związku z art. 567 § 3 k.p.c. w związku z art. 684 k.p.c. oraz art. 567 § 1 k.p.c. jak również aby nastąpił błąd w ustaleniach faktycznych.

Nie było również podstaw do stwierdzenia, że błędne było niezastosowanie art. 5 k.c., w szczególności poprzez przyznanie na wyłączną własność uczestniczki spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, położonego w R. przy ul. (...), w sytuacji w której stopień przyczynienia się Wnioskodawcy do powstania majątku wspólnego. Jak już bowiem wskazano, wnioskodawca zrezygnował z ustalenia nierównych udziałów. Nadto, jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, to uczestniczka postępowania ponosiła koszty związane z utrzymaniem przedmiotowego lokalu, co z kolei znajduje odzwierciedlenie w wysokości zasądzonych spłat na rzecz wnioskodawcy. Sąd Okręgowy podziela nadto argumenty wyrażone przez Sąd I instancji w uzasadnieniu przyznania uczestniczce postępowania na wyłączną

własność przedmiotowego lokalu. Mając na względzie te wszystkie okoliczności, nie było podstaw do stwierdzenia, że rozstrzygnięcie to prowadziło do nadużycia prawa podmiotowego w kontekście normy z art. 5 k.c. przez uczestniczkę.

Z tych względów zaskarżone postanowienie podlegało zmianie w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c., natomiast w pozostałym zakresie apelacje podlegały oddaleniu w oparciu o art. 385 k.p.c.

Wobec dopuszczenia dowodu z urzędu związanego z wydatkami i przyznania biegłemu wynagrodzenia w kwocie 1910,84 zł, Sąd Okręgowy nakazał pobrać, po połowie tej kwoty od uczestnika i wnioskodawcy, na podstawie art. 83 ust. 1 w związku z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2020r.poz. 755 z późniejszymi zmianami).

Wysokość wynagrodzenia za pomoc prawną świadczą z urzędu dla wnioskodawcy i uczestniczki postępowania ustalono na podstawie § 4 ust. 3 w związku z § 8 pkt 6, § 10 ust. 1 pkt 8 i § 16 ust. 1 pkt 1 r rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2019r., poz. 18).

SSO Andrzej Dyrda